

Entrevista a l'escriptor Francesc Candel

“Ha fallat la política d'un socialisme veritable”

Ex-senador i autor d'obres com *Els altres catalans* i *La nova pobresa*, Francesc Candel és també un expert en temes de drogaaddicció i marginació social. Candel analitza en aquesta entrevista alguns dels temes que darrerament han copsat l'atenció de tota la societat.

No és cap polític ni té cap vocació de ser-ho, encara que algú pugui pensar el contrari després d'haver-se convertit en l'últim fitxatge d'ERC per fer arribar a la població castellanoparlant el dret de Catalunya a l'autodeterminació i a aconseguir la independència. Francesc —o Paco— Candel tampoc és cap sociòleg, però coneix de prop els problemes que pateixen els barris perifèrics. El problema de la droga, el del racisme amb els gitanos, el de la pobresa, el de la violència social i el de la "Llei Corcuera" són aquí.

—*¿Es aquest el preu que hem de pagar per uns bons Jocs Olímpics i per una "Barcelona més guapa que mai"?*

—El primer preu que paguem és de la incomoditat. Segurament tindrem unes bones olimpíades, i els marginats patiran una major sospita en contra seva, concretament en contra dels "transeünts" —com anomenen els sociòlegs els indigents— que viuen al carrer.

—*S'ha afirmat, però, que no hi haurà indigents pels carrers de Barcelona al 92. ¿Què passarà, doncs, amb aquests grups marginals?*

—El que és més greu és que es faci aquesta afirmació, perquè això encara no ha passat. Hi haurà, però, un arraconament de la marginació social. S'intentarà allunyar aquests grups marginals de la ciutat cap als barris perifèrics, concretament als nòmades vigilats policíacament, que han fet de la feina de demanar un ofici i que "molesten als turistes". I les presons segurament funcionaran al màxim. El problema, evidentment, no es soluciona així, i menys encara tenint en compte que queda molt poc de temps. Pel que fa a la droga, aquesta és una altra qüestió perquè la droga sí que busca uns nuclis determinats, com són en aquests moments els nuclis gitanos.

—*¿En aquest sentit podem parlar d'incapacitat dels poders públics*

per assumir aquests problemes?

—Una certa incapacitat entre altres coses sí. S'està fent una política de remeis circumstancials. I no es pot fer una altra cosa tenint en compte que ha fallat la política d'un socialisme veritable, que és el que sembla que ha fallat al món. No hi ha un repartiment de la riquesa igualitari, cada vegada hi ha gent més rica al món i, també, cada vegada hi ha gent més pobre.

—*I aquestes incapacitats que provoquen desconfiança envers els poders públics i policíacs ¿justifiquen d'alguna manera les patrulles ciutadanes?*

—Les patrulles ciutadanes han sorgit com a defensa d'una població que se sent atacada pel drogaaddicte i pel camell, i serveix de defensa i, també, de càstig. Personalment, no estic per les patrulles ciutadanes perquè prendre't la justícia per la teva mà sempre és perillós i això pot convertir-se en el Far West.

—*¿Quin grau de legitimitat tenen aquestes patrulles dins un estat democràtic de dret?*

—No en tenen gens. No poden ser legítimes. La gent no s'empipa amb la policia per la repressió, sinó perquè no fa res. La gent aprova les actuacions de la policia, i aprova la "Llei Corcuera". Qui ha reaccionat en contra no ha estat la gent del carrer, sinó els intel·lectuals i els polítics. El ciutadà, que en definitiva és qui decideix amb el seu vot, en el fons enyora la pena de mort, la cadena perpètua i que la policia no sigui més dura del que és.

—*¿Es possible que hi hagi hagut alguna coincidència en el fet que aquestes mobilitzacions ciutadanes esclatesin tot just quan estava a punt de començar el debat d'aprovació de la Llei de Seguretat Ciutadana del ministre Corcuera?*

—Mira, això és indemostrable i no es pot fer cap acusació. Però és sospitosos que el "Dia de la Hispanidad" els skins-

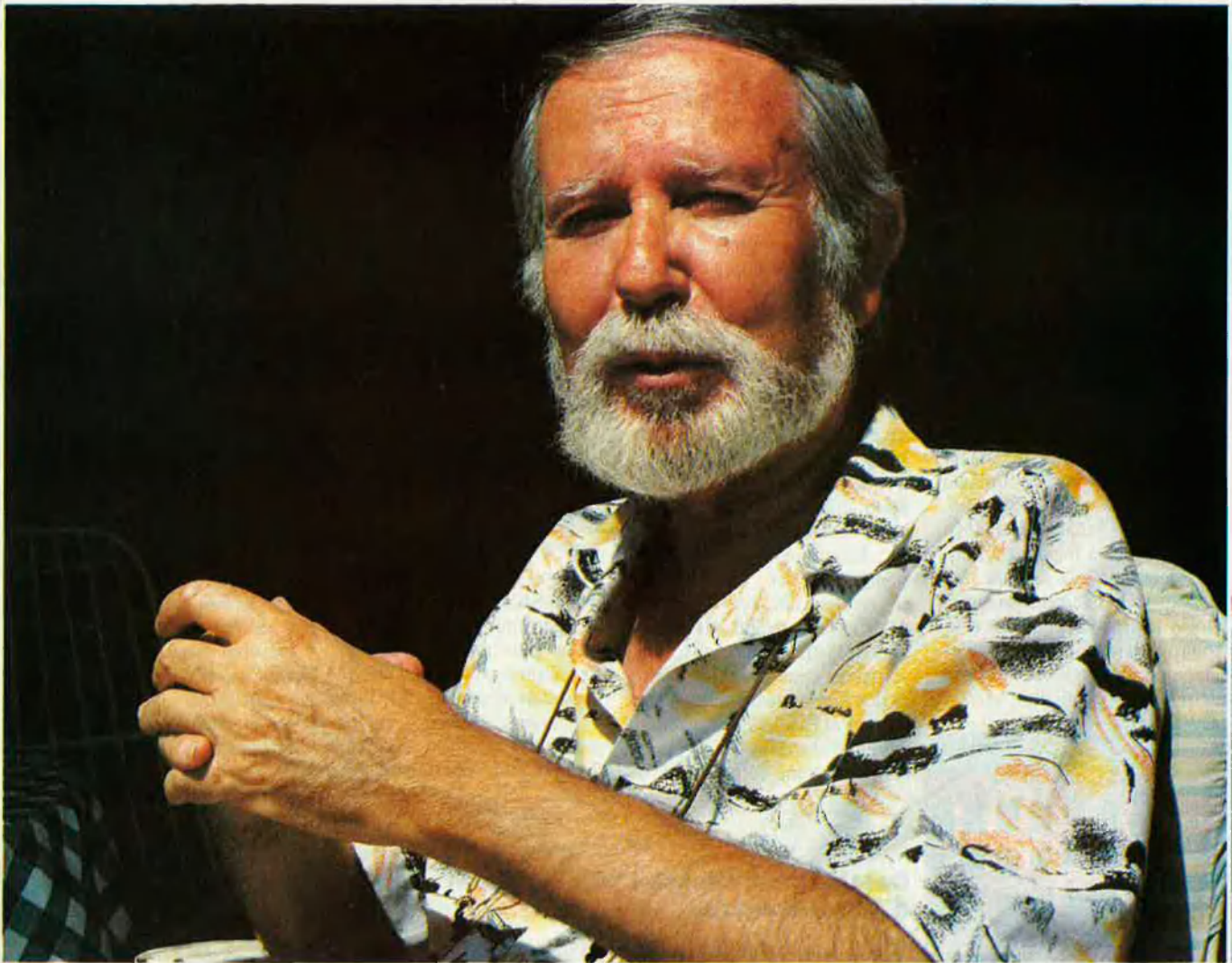
heads actuessin amb tota la llibertat pels carrers de Barcelona. Encara que hi havia una sèrie de circumstàncies que ho intentaven explicar, potser també hi havia una subtil maniobra per crear un clima d'inseguretat ciutadana perquè es demanés l'aprovació d'aquesta llei imminentment.

—*¿Tractar la droga com a problema de seguretat ciutadana, tal i com es pretén amb la Llei Corcuera, i no com a problema de salut pública, és tractar erròniament el problema?*

—El Ministeri de l'Interior té una visió diferent de les coses a la d'un altre departament. La teoria de la policia és agafar-ho tot sense seleccionar i així segur que no s'equivoca. En el cas d'aquesta llei, el raonament és el següent: el drogaaddicte necessita els diners per punxar-se, i com que no en té ha de robar, per tant, és perillós. En canvi, Sanitat ha de dir que el que es punxa crea drogaaddicció, per tant, s'ha de curar. Aquesta és la diferència entre Interior i Sanitat. Personalment penso que s'ha de tractar al drogaaddicte sanitàriament, i al narco-traficant mitjançant la justícia. El que passa és que els caps grossos sempre s'escapen i no s'ha d'oblidar que la droga és el segon negoci del món després del de les armes. A banda d'això, penso que la droga hauria de legalitzar-se o despenalitzar-se.

—*¿Es pot justificar d'alguna manera la "Llei Corcuera"?*

—Jo entenc les raons del ministre Corcuera quan diu que és molt difícil fer desaparèixer la droga si has de fer tots els tràmits burocràtics per detenir el camell. Però, aleshores, estem amb allò tan característic de les dictadures: "primer una injustícia que un desordre". I jo penso que encara que sigui més dolorós, el que ha d'anar davant és la justícia, la llibertat i la democràcia, i això, evidentment, té un preu. Per respectar aquestes tres coses, no es pot entrar a la casa de la



"La droga és un perill per a la supervivència cultural dels gitanos."

JOSEP LOSADA

gent com vulguis sense respectar-ne la intimitat. I aquest és el preu que hem de pagar per la democràcia, és a dir, tenir moltes dificultats per fer desaparèixer la droga.

—Darrerament vostè ha participat en algunes mobilitzacions de gitanos catalans per afirmar que "la droga no és gitana i que hi ha més paios involucrats en el tràfic perquè són majoria". ¿Com s'explica, doncs, la relació actual entre la raça gitana i la distribució de la droga?

— Els distribuïdors de droga són gent amb molt d'olfacte i s'han adonat que el gitano més marginat està travessant un moment molt delicat respecte al treball. S'han acabat els seus oficis tradicionals, i li costa molt acomodar-se a una feina estable. Aleshores, alguns d'ells troben la solució en el món de la droga. Tot i això, els gitanos estan lluitant per eradicar la droga dels seus nuclis. Tanmateix, la droga està en mans dels grans narco-

traficants i no en mans dels gitanos com ha afirmat el senyor Vera. Els camells són gent de l'últim esglauó, i el més greu de tot això és que aquests gitanos que fan de camells acaben punxant-se.

—¿I quines conseqüències pot tenir això per a l'ètnia gitana?

—La raça gitana ha estat perseguida per lleis durant molts segles. No obstant, si la droga continua creixent dins els nuclis gitanos i enrolant alguns d'ells a la drogaaddicció, pot arribar a ser molt més perillosa que totes aquestes lleis discriminatòries. La droga és un perill per a la supervivència cultural dels gitanos, i posa en perill unes tradicions de molts segles.

—¿Com s'explica a finals del segle XX aquest racisme contra els gitanos?

— Curiosament, la gent practica el racisme negant-lo. La paraula racisme encara té connotacions lletges i greus. I els que han anat als barris gitanos a cremar-los les cases diuen que no són racistes,

sinó que es defensen de l'actitud d'aquell veïnat. No es pot fer aquesta crida a l'estil Ministeri de l'Interior, de dir "vinga pelem-nos-els a tots, i així segur que no ens equivoquem". I això no sols passa amb els gitanos, sinó també amb els nord-africans, amb els magribins, amb els negres... Hi ha un rebuig que abans no hi era, i aquí hi ha molt de producte de la por. Et tornes discriminador quan penses que si vénen molts negres no hi haurà treball per tothom. Només aquesta por explica el racisme. Aquí també hi ha certa incultura en el sentit de no saber com són els altres, una manca de cultura humanística. En aquest sentit, els mestres i pedagogs tenen l'obligació de saber com se soluciona el problema de tenir un alumne que per unes determinades circumstàncies, és diferent als altres.

La història de la humanitat és plena de bestialitats d'aquesta mena.

Maite Ferrando